

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์   การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา
เอกชน
ชื่อผู้เขียน   นางพิมพ์นิ คำสงค์
ชื่อปริญญา   ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา   บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
ปีการศึกษา   2555

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประภาส พาวินันท์   ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์ศศินันท์ เศรษฐวัฒน์บดี
3. นางพุทธชาด เผ่น โผน

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ และความคิดเห็นของบรรณารักษ์ที่มีต่อการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ รวมทั้งปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบัน-อุดมศึกษาเอกชน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ บรรณารักษ์ระดับหัวหน้าหรือบรรณารักษ์ระดับปฏิบัติงานที่รับผิดชอบในงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศของห้องสมุดสถาบัน-อุดมศึกษาเอกชน รวมทั้งสิ้น 60 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัย จากแบบสอบถามที่ส่งไปทั้งหมดได้รับกลับคืนและเป็นฉบับที่สมบูรณ์ 45 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 75 และใช้สำหรับการวิเคราะห์ครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการวิเคราะห์ เพื่อแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยใช้การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่มที่มีอิสระต่อกันด้วยสถิติ t test (independent samples) การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว F test (one-way ANOVA) และการทดสอบความแตกต่าง

ของค่าเฉลี่ยรายคู่โดยใช้วิธี Least Significant Difference (LSD) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สภาพการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่มีนโยบายการพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศอย่างเป็นลายลักษณ์อักษร ได้รับจากเงินงบประมาณประจำปี และจัดสรรงบประมาณโดยแยกเป็นงบซื้อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยส่วนใหญ่จัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อสื่อสิ่งพิมพ์ ร้อยละ 60 ซึ่งสิ่งพิมพ์ที่จัดซื้อส่วนใหญ่ คือ หนังสือวิชาการและวารสารวิชาการภาษาไทย ส่วนงบประมาณในการจัดซื้อสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์จัดสรรเพียงร้อยละ 1-30 เท่านั้น การดำเนินการคัดเลือกทรัพยากรสารสนเทศเข้าห้องสมุดส่วนใหญ่เลือกซื้อทรัพยากรสารสนเทศตามที่ใช้เสนอแนะ ส่วนการประเมินทรัพยากรสารสนเทศเพื่อคัดออกพิจารณาจากปีที่พิมพ์เป็นหลัก ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ประสบปัญหาด้านงบประมาณในการจัดซื้อไม่เพียงพอและปัญหาการขาดความร่วมมือกับอาจารย์ประจำสาขาวิชาในการช่วยคัดเลือก

2. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาในการดำเนินงานพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ พบว่า บรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ ตำแหน่งงาน และขนาดของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่สังกัดต่างกันมีสภาพและปัญหาในการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังนี้

2.1 บรรณารักษ์ที่มีวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ และตำแหน่งงานแตกต่างกันให้ความสำคัญต่อปัญหาการขาดบุคลากรที่มีความรอบรู้เรื่องแหล่งทรัพยากรสารสนเทศ ไม่มีการแบ่งความรับผิดชอบในการคัดเลือกตามประเภทของทรัพยากรสารสนเทศ และความล่าช้าในการอนุมัติจัดซื้อทรัพยากรสารสนเทศแตกต่างกัน

2.2 บรรณารักษ์ที่มีประสบการณ์และตำแหน่งงานต่างกันให้ความสำคัญต่อการใช้ประเภททรัพยากรสารสนเทศเป็นเกณฑ์ในการประเมินทรัพยากรสารสนเทศเพื่อคัดออกแตกต่าง

2.3 บรรณารักษ์ที่มีตำแหน่งงานต่างกันให้ความสำคัญต่อผู้ประเมินและ
คัตร์พยากรสารสนเทศออกแตกต่างกัน

2.4 บรรณารักษ์ที่สังกัดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่มีขนาดต่างกันต่างกัน
ให้ความสำคัญด้านการจัดซื้อหนังสือวิชาการภาษาไทย นวนิยายและเรื่องสั้นภาษาไทย
แตกต่างกัน

members of the sample population, 45 copies were completed and returned (75 percent).

Using a computer program, the researcher analyzed the data collected in terms of frequency distribution, percentage, mean and standard deviation. Research hypotheses were tested by comparing the differences between the means of two independent groups in the sample population using the techniques of independent samples *t*-test and one-way analysis of variance (ANOVA). The least significant difference (LSD) method was utilized in making multiple comparisons when differences were found at the statistically significant level of .05.

Findings are as follows:

1. In studying information resources development operationally, the researcher found that most of the libraries at private institutions of higher education had a written policy governing information resources development. They received an annual budget and the budget was divided into separate allocations for printed media, audio-visual media, and electronic media. Most of the libraries had separate budgets for purchasing printed media at 60 percent of the total budget allocated for information resources development. Most of the printed materials purchased were academic books and Thai academic journals. The budget allocated to purchase audio-visual media and electronic media only comprised from 1 to 30 percent of the total budget for information resources development.

The selection of information resources for libraries was mostly in accordance with suggestions made by users. An evaluation determining

whether some information resources should be culled from the list of information resources received by the libraries is conducted on the basis of year of publication. Most of the libraries investigated suffered from insufficient budget for making purchases of information resources. Another problem stemmed from the fact that they did not received adequate cooperation from lecturers in each field of study to assist in making selections.

2. In comparing conditions and problems in information resources development, the researcher found that the librarians under study who differed in the demographical characteristics of educational level, work experience, work position held, and the size of the private higher education institutions where employed exhibited concomitant differences in the conditions and problems encountered in conducting operations at the statistically significant level of .05 after the following manner:

2.1 The librarians under study who differed in the demographical characteristics of educational level, work experience, and work position held evinced parallel differences in the attention paid to the following problems. One problem was that there is an insufficient number of personnel knowledgeable in information resources. In selecting different types of information resources, responsibility for making selections is not divided by reference to type of information resource. Moreover, approval for making purchases of information resources is tardy.

2.2 The librarians under study who differed in the demographical characteristics of work experience and work position held displayed

corresponding differences in the degree of attention paid to using the type of information resource as a criterion in evaluating whether or not certain types of information resources should be culled from the list of information resources purchased.

2.3 The librarians under study who differed in the demographical characteristic of work position held exhibited correlated differences in the degree of attention paid to criteria of evaluation vis-à-vis culling information resources from the list of information resources purchased.

2.4 The librarians under study who were employed at libraries of private institutions of higher education differing in size showed concomitant differences in the degree of attention paid to the purchase of Thai academic books and Thai fiction (novels and short stories).